Samen oefenen met een naaste na een beroerte: wat is het effect en hoe pas je het toe?

Judith Vloothuis, Revalidatiearts en onderzoeker

Dit project wordt mogelijk gemaakt door:

ZonMw ondersteunt

Caregiver-mediated exercises after stroke

Judith D.M. Vloothuis-de Boone

ZonMw

Reade
revalidatie / reumatologie

Amsterdam UMC
University Medical Centers

Ziekenhuis
Amstelland

heliomare

vivium
zorggroep

evean

olvg

RELVANT
MEDISCH SPECIALISTISCHE REVALIDATIE

Woonzorgcentrum
Leo Polak

Zonnehuis
Amstelveen

cordaan

Flinders
UNIVERSITY

Bewegen

Bewegen

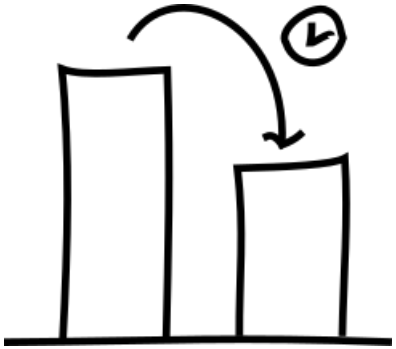

Veerbeek et al, PloS One 2014; Lohse et al, Stroke 2014; French et al, Cochrane database Syst rev 2016; Otterman et al, Stroke 2012

Functioneren
Bewegen

Opnameduur

Psychosociaal
welbevinden

Langhorne et al, Lancet 2011; Fischer et al, Stroke 2011; Fearon et al, Cochrane database Syst rev 2012

CARE4STROKE project

1. Systematische Cochrane review[1]
2. Beschrijving CARE4STROKE interventie[2]
3. Beschrijving design gerandomiseerde CARE4STROKE trial[3]
4. Gerandomiseerde CARE4STROKE trial[4]
5. Kwalitatieve studie – Ervaringen van de deelnemers[5]

[1]Vloothuis et al, Cochrane Database Syst Rev. 2016; [2]Vloothuis et al, Phys Res Int 2017; [3]Vloothuis et al, BMC Neurology 2015; [4]Vloothuis et al, PlosOne 2019; [5]Vloothuis et al, Disability and Rehabilitation 2018

Systematisch onderzoek van bestaande literatuur

9 onderzoeken

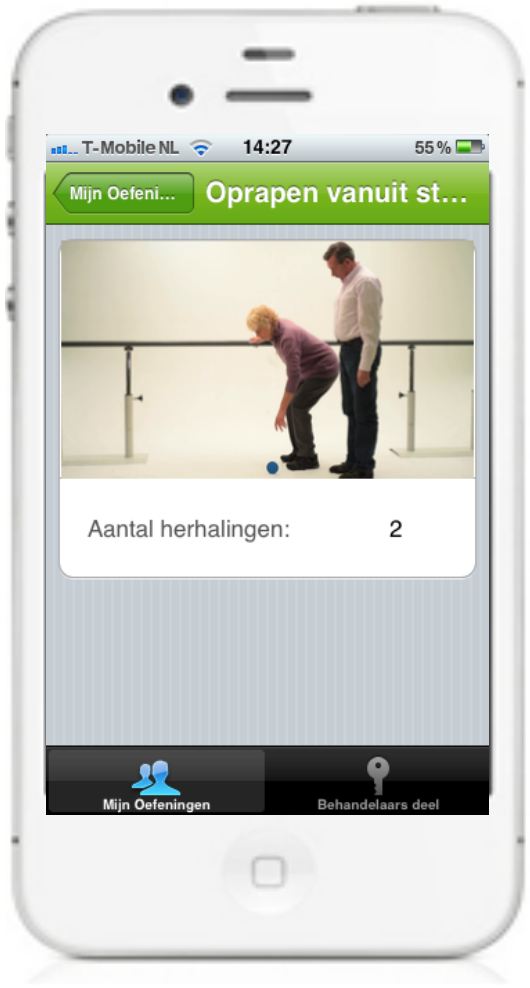
333 patient-naaste koppels

Grote verschillen

Verbetering in

- Stabalans
- Kwaliteit van leven
- loopafstand

CARE4STROKE programma

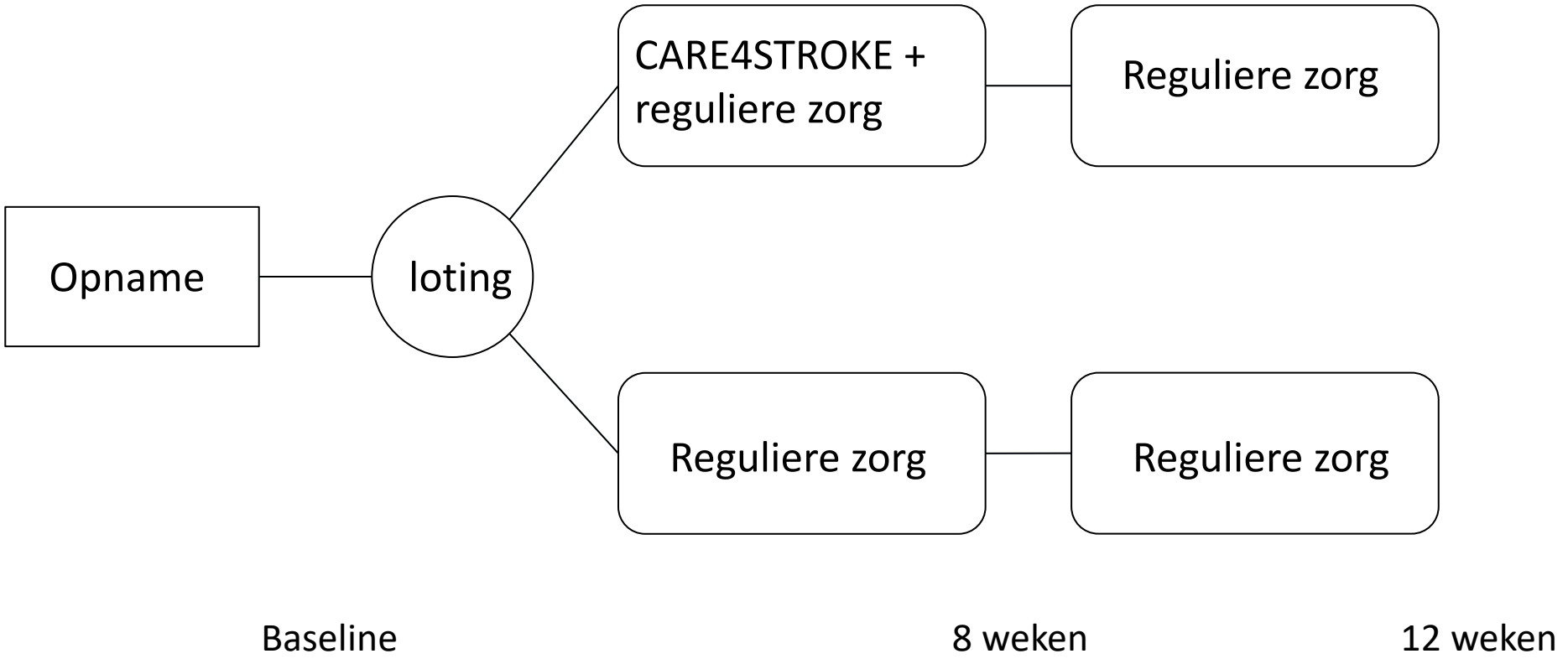

Patient en naaste oefenen
Naast de reguliere therapie

8 weken
5x 30 minuten per week
Start direct – tot en met thuis

37 oefeningen
Gericht op het bewegen
Ondersteund met app

1x per week contact met therapeut
Opbouwend oefenprogramma

Gerandomiseerd onderzoek

Methoden (Vloothuis et al, BMC 2015)

- Gerandomiseerd onderzoek, ‘proof-of-concept’
- Meetassistent geblindeerd
- Meerdere centra

Ziekenhuizen, revalidatiecentra, revalidatieafdelingen van verpleeghuizen

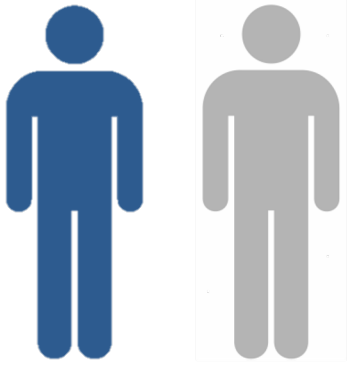
Deelnemers

66 patienten en hun naaste(n)

<u>In- en exclusie criteria</u>

- Patienten met een beroerte, problemen met mobiliteit (FAC<5)
- Een beschikbare naasten waarmee de patient wil oefenen (en vice versa)
- Geen ernstige cognitieve of communicatieve problemen
- Geen co-morbiditeit die interfereert (fysiek of mentaal)

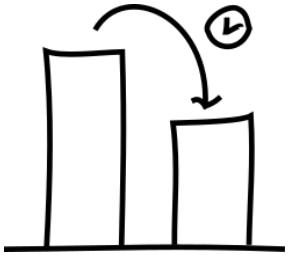
-> oefensessie met fysiotherapeut

Primaire uitkomstmaten

Bewegen

Secundaire uitkomstmaten

Functioneren

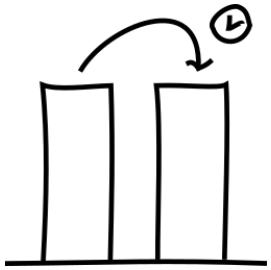
Resultaten gerandomiseerde onderzoek

CARE4STROKE programma is veilig en haalbaar

Functioneren
Bewegen

Geen verschil

Geen verschil

Minder angst bij patiënten

Minder somberheid bij naasten

Ervaren zorglast voor naasten gelijk

Thema’s

Rolverdeling tussen patient en naaste

1. De controle bij de patient

2. In samenwerking

3. De naaste neemt de verantwoordelijkheid

Thema's

Actieve betrokkenheid leidt tot personalisatie

Patient: "*we maakten aanpassingen als wij dachten dat dat de oefeningen effectiever maakte*"

Thema's

Actieve betrokkenheid leidt tot personalisatie

Patient: "*we maakten aanpassingen als wij dachten dat dat de oefeningen effectiever maakte*"

Voorbereiding op de thuissituatie

Naaste: "…*deelname gaf mij inzicht in wat hij wel en niet kon. Waar we aan moesten werken en ja, waar ik voor uit moest kijken.*"

Thema's

Actieve betrokkenheid leidt tot personalisatie

Patient: "*we maakten aanpassingen als wij dachten dat dat de oefeningen effectiever maakte*"

Voorbereiding op de thuissituatie

Naaste: "… *deelname gaf mij inzicht in wat hij wel en niet kon. Waar we aan moesten werken en ja, waar ik voor uit moest kijken.*"

Betrokkenheid op elkaar

Naaste: *"Ik denk dat het heel goed is, als partner, als je een rol kunt hebben in het herstel."*

Conclusie

Samen oefenen is veilig en haalbaar

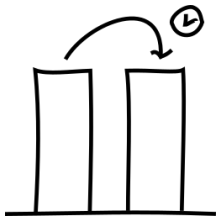
CARE4STROKE

- geen meerwaarde op ‘bewegen’ of opnameduur
- Minder angst patient, minder somberheid naaste

Mogelijk goede voorbereiding voor ontslag naar huis

- Leren van vaardigheden
- Thuis verder kunnen oefenen

Discussie

Vervolg op intensiteit versus voorbereiding op ontslag

- Behandelcontrast
- effecten op psychosociale uitkomstmaten/ ontslag

Combineren in vroeg ontslag interventie?

- Belang intensiteit
- Belang voorbereiding naar huis

Beschikbare naasten

Hoe verder

Ontwikkeling en onderzoek

ARMED4STROKE

- Rondom ontslag en thuis
- Stellen van doelen
- Telerevalidatie

Adviezen

- Betrek de naaste(n) bij het oefenen
- Doe dit op een structurele manier
- Selectie van de koppels is van belang

Amsterdam UMC
Universitair Medische Centra

Reade
revalidatie / reumatologie

j.vloothuis@reade.nl

Judith Vloothuis, Revalidatiearts en onderzoeker

Amsterdam Movement Sciences

VU VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM

Amsterdam UMC
University Medical Centers

Dit project wordt mogelijk gemaakt door:

ZonMw ondersteunt
ZonMw